

PRAVA OSOBA POD SKRBNIŠTVOM

Ovaj letak je namijenjen Vama ako ste potpuno ili djelomično lišeni poslovne sposobnosti i imate skrbnika.

Ovaj letak predstavlja pregled Vaših osnovnih i najvažnijih prava ako ste pod skrbništvom. Osim ovih prava imate i mnoga druga!

Svakom su zajamčena ljudska prava, tako i osobama koje su pod skrbništvom. Imate pravo znati koja su Vaša prava i gdje možete potražiti pomoć u slučaju da se ona krše!

Što je skrbništvo?

Zakon kaže da svatko ima pravo donositi odluke. To znači da Vi sami možete odlučiti što želite i što ne želite činiti. Nekad drugi ljudi drže kako ne možete sami donositi odluke zbog Svog stanja ili bolesti. Ili ponekad drugi ljudi drže kako ne možete sami donositi dobre odluke. Oni drže kako Vaše odluke mogu povrijediti Vas ili neku drugu osobu. Kad ne možete sami donositi odluke zbog Svog stanja ili bolesti, zakon Vam može oduzeti ili ograničiti pravo donošenja odluka u određenim područjima života i nekom drugom dopustiti da donosi odluke umjesto Vas. To se zove skrbništvo.

Sud odlučuje o tome treba li Vam biti dodijeljen skrbnik, a Centar za socijalnu skrb odlučuje tko će to biti.

Tko može biti Vaš skrbnik?

- ✓ Osoba koju poznajete – na primjer Vaš roditelj, dijete, član obitelji ili prijatelj;
- ✓ Osoba koju ne poznajete, ali za koju Centar za socijalnu skrb drži kako ima osobine i sposobnosti za obavljanje skrbništva, a to je na primjer socijalni radnik u domu za socijalnu skrb;
- ✓ Djelatnik iz Vašeg Centra za socijalnu skrb.
- ☛ Imate pravo reći tko mislite da bi trebao biti Vaš skrbnik i što mislite o osobi koja Vam je dodijeljena za skrbnika.

Što skrbnik može činiti?

Skrbnik umjesto Vas donosi odluke koje biste Vi donosili da niste pod skrbništvom. Na to ga ovlašćuje sud. Skrbnik mora odlučivati i postupati u skladu sa sudskom odlukom u kojoj je određeno jeste li potpuno ili djelomično lišeni poslovne sposobnosti. Kada ste djelomično lišeni poslovne sposobnosti tada su navedena područja za koja skrbnik donosi odluku umjesto vas npr. za hospitalizaciju, raspolaganje većom sumom novca i sli.

Što je skrbnik dužan činiti?

- ✓ brinuti se o Vama, Vašim pravima, obvezama i dobrobiti;
- ✓ poduzimati mjere da Vas se osposobi za samostalni život i rad, omogućiti Vam normalan život i slobodne aktivnosti;
- ✓ brinuti se o Vašoj imovini, na primjer o domu ili stanu. Skrbnik može raspolagati Vašom imovinom, prodati, zamijeniti ili iznajmiti Vašu kuću ili stan samo ako je to za Vašu dobrobit. Za to mu treba suglasnost Centra za socijalnu skrb!
- ✓ osigurati Vam mjesto za život i zadovoljavanje Vaših drugih potreba. Ovo osigurava iz Vaše imovine i sredstava koje Vam dodijeli Centar za socijalnu skrb. On je obavezan pomoći Vam da raspodijelite novčane prihode;
- ✓ pomoći Vam da odlučite šta želite raditi i hoćete li prihvatiti neki posao ili ne;
- ✓ pomagati Vam kad odlučujete o obiteljskim stvarima;

- ✓ zastupati Vas, na primjer u postupcima pred sudom ili ostalim tijelima, kod sklapanja ugovora itd;
- ✓ izvjestiti Centar za socijalnu skrb o svom radu i stanju Vaše imovine svakih 6 mjeseci i kada to Centar dodatno zatraži.

Što skrbnik *ne može* činiti?

Skrbnik Vas **ne može** bez razloga i bez opravdanog zdravstvenog razloga poslati u psihijatrijsku ustanovu.

Skrbnik Vas može smjestiti u dom protiv Vaše volje samo ako je to nužno (na primjer ako nemate drugi smještaj). Ako ne želite ići, postoje zakoniti načini da izbjegnute smještaj u domu. U tom slučaju je dobro tražiti pravnu pomoć!

Ako Vam skrbnik nanese štetu, za to će odgovarati pred Centrom za socijalnu skrb ili sudom.

●* Centar za socijalnu skrb prati prilike u kojima živite. Djelatnik Centra za socijalnu skrb dužan Vas je običi najmanje dva puta godišnje, kao i kad to zatražite Vi ili Vaš skrbnik.

Što učiniti ako se ne slažete s odlukom skrbnika?

Dok skrbnik izvršava svoje obveze, dužan je tražiti Vaše mišljenje i razmotriti Vaše želje i osjećaje!

Ako Vaš skrbnik ne uvažava Vaše mišljenje (na primjer, oko smještaja u dom ili bolnicu ili oko prodaje Vaše imovine), možete podnijeti pritužbu na

rad skrbnika Centru za socijalnu skrb ili tražiti zamjenu skrbnika.

Što ako držite kako ne trebate skrbnika?

U tom slučaju, trebate podnijeti sudu prijedlog za vraćanje poslovne sposobnosti. Tamo trebate navesti zbog čeg mislite da Vam treba vratiti poslovnu sposobnost.

Za detaljnije informacije i savjet možete se obratiti i nama.

Možete nas nazvati na broj:

☎ 01 301 09 69 ili

📞 099 22 7 33 91

Možete nam pisati na adresu:

✉ Udruga Svitanje, Bolnička 32, Zagreb

Možete nam poslati email na:

💻 udrugasvitanje@yahoo.co.uk

SVITANJE

Udruga za zaštitu i promicanje mentalnog zdravlja „Svitanje“ radi na provođenju programa borbe protiv predrasuda vezanih uz psihičke bolesti i liječenje te se zalaže za korištenje psihosocijalnih postupaka i liječenje po modelu psihijatrije u zajednici.

www.udruga-svitanje.com

MDAC

„Centar za zastupanje prava osoba s mentalnim teškoćama“ (MDAC) – djeluje na području unapređivanja ljudskih prava djece i odraslih s intelektualnim ili psihosocijalnim poteškoćama. Usmjeren na Europu i Središnju Aziju, koristi kombinaciju prava i propagiranja radi promocije jednakosti i socijalne integracije. Vizija MDAC-a je svijet koji poštuje emocionalnu, mentalnu i intelektualnu raznolikost te poštuje pravo svakog čovjeka na samosvojnost i dostojanstvo. MDAC ima status sudionika u Vijeću Europe.

www.mdac.info

Ovaj letak izrađen je u suradnji Udruga „Svitanje“ i „Mental Disability Advocacy Centre“ u okviru projekta „Premošćivanje razlika: Civilno društvo promovira pristup pravdi osobama s mentalnim poteškoćama u Hrvatskoj“.

Prava iz ovog letka zajamčena su hrvatskim zakonima i međunarodnim pravom. Ponekad hrvatski zakoni nisu u skladu s međunarodnim pravom, u kojem slučaju navodimo prava prema međunarodnom pravu.

© Svitanje, 2008

© Mental Disability Advocacy Center, 2008